

Jaarverslag 2019

Stichting Operatie Mobilisatie
Assemblageweg 9
8304 BB Emmeloord

1	BESTUURS- EN DIRECTIEVERSLAG	3
1.1	ALGEMEEN	3
1.2	ACTIVITEITEN EN FINANCIËLE POSITIE	5
1.3	INFORMATIE OVER DIRECTIE EN BESTUUR EN OM INTERNATIONAAL	14
1.4	VERSLAG BESTUUR	15
1.5	TOEKOMSTPARAGRAAF	16
1.6	BEGROTING 2020	17
2	JAARREKENING 2019	18
2.1	BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (NA RESULTAATBESTEMMING)	19
2.2	STAAT VAN BATEN EN LASTEN	20
2.3	BESTEMMING SALDO BATEN EN LASTEN	21
2.4	OVERZICHT LASTENVERDELING	22
2.5	KASTROOMOVERZICHT	24
2.6	GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN VAN BEPALING VAN HET RESULTAAT	25
2.7	TOELICHTING OP DE BALANS	27
2.8	TOELICHTING OP DE BATEN	37
2.9	TOELICHTING OP DE LASTEN	38
3	OVERIGE GEGEVENS	43
3.1	CONTROLEVERKLARING	43

1 Bestuurs- en directieverlag

1.1 Algemeen

1.1.1 Stichting Operatie Mobilisatie

De stichting staat in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken ingeschreven onder nummer 41126815. De statutaire naam van de Stichting luidt: Stichting Operatie Mobilisatie en is statutair gevestigd te Emmeloord, kantoorhoudend in Emmeloord en Hilversum. De rechtsvorm is de vorm van een stichting.

1.1.2 Omschrijving van de doelstelling, missie en visie

Operatie Mobilisatie (OM) is een internationale missionaire organisatie die zich inzet voor de verspreiding van het Evangelie onder de minst bereikte mensen. Mensen die die de boodschap van Jezus' liefde nog niet eerder hebben gehoord en daar en weinig kans toe hebben, omdat er geen kerken en christenen in hun omgeving zijn.

Wij geloven dat het Evangelie van Jezus Christus levens verandert. Wanneer mensen Jezus volgen, heeft dit invloed op de hele omgeving. Daar gaan we voor: veranderde levens, die gemeenschappen veranderen en gemeenschappen die de wereld veranderen! Wereldwijd zijn er miljarden mensen die niet of nauwelijks van het Evangelie hebben gehoord. Dat raakt ons hart. OM zet zich ervoor in dat juist onder deze minst bereikte mensen, gemeenschappen ontstaan van mensen die Jezus volgen.

OM Nederland is gericht op het mobiliseren van christenen in Nederland. We willen volgelingen van Jezus in Nederland informeren en inspireren en hen betrekken bij de verspreiding van het Evangelie onder de minst bereikten mensen. Daarnaast wordt er onder specifieke doelgroepen in Nederland gericht zendingswerk verricht. Ook vertrekken er vanuit OM Nederland jaarlijks honderden zendingswerkers voor korte of langere tijd naar het buitenland.

De internationale missie van OM luidt als volgt:

'Wij willen bruisende gemeenschappen van Jezus-volgers
zien ontstaan onder de minst bereikten'

OM heeft teams in 110 verschillende landen en elk team heeft een rol in het verwezenlijken van onze missie.

We verlangen ernaar dat iedereen ten minste een keer in zijn of haar leven het Evangelie hoort. En telkens wanneer dat gebeurt, veranderen levens. We geloven dat God ons de opdracht heeft gegeven om dat te doen: het goede nieuws van Jezus vertellen aan juist die mensen die het anders waarschijnlijk nooit zullen horen. Om meer mensen te bereiken moeten we groeien. Niet in omvang, maar in impact. Meer mensen betrekken bij onze missie en opdracht, en christenen in Nederland uitnodigen om mee te doen.

De rol van Operatie Mobilisatie Nederland is als volgt:

- Mobiliseren van werkers om naar de minst bereikten te gaan. Deze minst bereikten bevinden zich ver weg, maar ook dichtbij.

- Mobiliseren van gebed en financiën om de missie van Operatie Mobilisatie mogelijk te maken.
- Bouwen aan bruisende gemeenschappen van Jezus-volgers onder de minst bereikten in Nederland.

1.1.3 Meerjarenbeleidsplan

Er is in 2017 een nieuw meerjarenbeleidsplan opgesteld: 'Scherp zicht op groei'. De uitgangspunten van dit meerjarenbeleidsplan zijn groei en toekomstbestendigheid. Dit beleidsplan loopt tot eind 2020. Conform de ANBI-eisen is dit meerjarenbeleidsplan gepubliceerd op onze website. In de tweede helft van 2020 zal een nieuw meerjarenbeleidsplan worden opgesteld, voor de jaren 2021, 2022 en 2023.

1.1.4 Strategie

Het verlangen naar het bereiken van meer mensen maakt duidelijk dat we dingen anders moeten gaan doen. Anders zou het bereiken van veel meer mensen gepaard gaan met een veel grotere, en dus ook duurdere, organisatie. Het is noodzakelijk om juist met een compact team, effectief en efficiënt veel meer christenen in Nederland te betrekken bij onze missie. Omdat goed te kunnen doen moet de basis op orde zijn. Daar zijn we nog niet helemaal en daarom richten we ons op zaken zoals:

- Bouwen aan een gezonde bedrijfsvoering met aandacht voor kwaliteit, efficiency en zorg;
- Relatie met achterban verdiepen en versterken;
- De missie van OM duidelijk en toegespitst communiceren in christelijk Nederland;
- Prominenter aanwezig zijn met onze missie en passie;
- Zichtbaarheid en aanwezigheid bij kerken/gemeenten en christelijke events aanzienlijk verhogen;
- Meer flexibiliteit en maatwerk waar dan nodig en mogelijk is;
- Onderzoeken en invoeren van nieuwe modellen van uitzending;
- Versterken en uitbreiden van zendingswerk onder de minst bereikten in Nederland.

In 2018 hebben we hier al een aantal grote stappen in gezet. Met name op het gebied van bedrijfsvoering zijn er de nodige veranderingen doorgevoerd. In 2019 is verder gebouwd aan de strategie die in 2018 is ingezet. Op belangrijke punten zijn nog extra stappen nodig die vooral in de eerste helft van 2020 zijn gezet.

1.1.5 Samenstelling Bestuur en directie:

Het bestuur en de directie van OM Nederland zijn als volgt samengesteld.

Bestuurder	Bestuurs- functie	Aanvang eerste termijn	Aanvang huidige termijn	Aftredend of herkiesbaar	Maatschappelijke functie	Neven- functie
H.R.P. (Henk) Zevering	Secretaris	November 2016	2016	2019	HR Adviseur/Consultant	Geen
H.J. (Erik-jan) Luchies	Penningmeester	April 2014	2017	2020	Organisatie- adviseur	Geen

P. (Peter) Kos	Voorzitter	Januari 2017	2017	2020	Voorganger	Geen
*P. (Pieter) Kleingeld	Lid	November 2013	2016	2019	Predikant	Geen
E.M. (Els) van Weelie-Nijman	Lid	Juni 2013	2019	2022	Coach/Consultant WTCD Senior	Geen
A.N. (Alycke) Slomp	Lid	April 2019	2019	2022	Programma Manager Noodhulp en Wederopbouw	Geen

*De heer P. Kleingeld is afgetreden op 30-04-2020

Directie

Directeur: de heer Marcus Spronk (tot en met 14-10-2019)

Directeur: de heer J. Maasland (vanaf 1-9-2019)

1.2 Activiteiten en financiële positie

1.2.1 Activiteiten van financieel belang

Alle activiteiten van OM Nederland hebben consequenties voor de financiële positie. Vanzelfsprekend zijn er kosten mee gemoeid. Als gevolg van de uitzendende activiteiten wordt een belangrijk deel van de inkomsten in het buitenland besteed. Evangeliserende activiteiten vinden plaats in Nederland en worden bekostigd door persoonlijk support van de betrokken medewerkers en donaties met deze doelbestemming. Het tekort wordt gefinancierd uit algemene middelen. Mobiliserende activiteiten worden grotendeels bekostigd uit persoonlijke support van betrokken medewerkers en algemene middelen, naast een klein gedeelte aan voor dit doel bestemde giften.

Fondsenwervingsactiviteiten dragen in grote mate bij aan de inkomsten van OM Nederland. Door de groei van het team zijn hier wel meer kosten mee gemoeid. De groei gaat langzamer dan gewenst, maar is wel bestendig. Voor 2020 en verder verwachten we een toename van de groei in giften.

Financieel verslag/positie

2019 is in meerdere opzichten een turbulent jaar geweest. Medio september 2019 viel onverwachts de directeur uit. Deze moest plotseling waargenomen worden door een ander lid van het leiderschapsteam. Er was onrust bij een gedeelte van het team, sprake van een bovengemiddeld personeelsverloop en waren er grote financiële uitdagingen. Na een mooie afsluiting van 2017 met een positief resultaat van € 87.227 en een toevoeging van € 157.330 aan de continuïteitsreserve, eindigde 2018 voor OM Nederland met een operationeel tekort van € 85.635. 2019 had het jaar moeten zijn van financieel herstel, maar door een verdere toename van de kosten en de geringe groei van de baten, is het tekort van 2019 groter dan in 2018. Door € 154.552 aan nalatenschappen is het tekort gelukkig nog beperkt gebleven. Al met al zijn de geworven baten zo'n € 360.000 lager dan begroot, al is sprake van een stijging van circa € 250.000 ten opzichte van 2018. De baten als tegenprestatie, grotendeels gebaseerd op bijdragen van deelnemers aan korte programma's, zijn fors lager dan begroot, bijna gehalveerd ten opzichte van vorig jaar.

De lasten besteed aan doelstelling zijn als gevolg van de lagere inkomsten ook lager dan begroot. Hoewel de daling procentueel nog meevalt, is het voor de missie van OM een significante daling. Dat geldt met name voor de bestedingen aan buitenland. De wervingskosten zijn weliswaar licht hoger dan vorig jaar, maar fors lager dan begroot. De

kosten voor beheer en administratie zijn in plaats van gedaald zoals begroot, met bijna € 140.000 gestegen. Dit heeft een grote invloed gehad op het uiteindelijk tekort. Eind 2019 zijn maatregelen genomen om deze kosten fors naar beneden te brengen. In de eerste helft van 2020 zijn deze kosten ook daadwerkelijk aanzienlijk gedaald.

De gewenste verhouding tussen de lasten 'besteed aan doelstelling' en de totale lasten was voor 2019 85,9 procent, gerealiseerd is 82,9 procent. Het gewenste wervingspercentage voor 2019 was 4,0 procent, gerealiseerd is 3,0 procent. Het gewenste kostenpercentage 'kosten beheer en administratie' voor 2019 was 10,9 procent, gerealiseerd is 14,2 procent. Deze onwenselijke stijging wordt in 2020 weer teruggebracht naar een acceptabel niveau.

De financiële lasten zijn ten opzichte van 2018 licht gestegen als gevolg van toename van de activiteiten (aantal transacties en incasso's). De geplande kostendaling op dit gebied is nog niet gerealiseerd. Voor 2020 wordt verder gewerkt aan een daling van deze kosten.

Het (samengestelde) resultaat van 2019 is 5.996. Door de stijging van de bestemmingsfondsen met € 174.622 wordt in totaal € 168.625 onttrokken aan de reserves. € 15.858 daarvan komt ten laste van de reserve activa bedrijfsvoering. De overige € 152.767 wordt onttrokken aan de continuïteitsreserve die daarmee eindigt op € 613.

Samenvoeging OM Nederland en Stichting Huisvesting Operatie Mobilisatie

Op 09 december 1999 is Stichting Huisvesting Operatie Mobilisatie (st. Huisvesting) opgericht. De doelstelling van de stichting betreft het exploiteren en beheren van onroerend goed ten behoeve van Stichting Operatie Mobilisatie. OM Nederland huurt het kantoor aan de Assemblageweg 9 in Emmeloord van st. Huisvesting. Vanwege de wens van OM Nederland om op korte termijn naar een nieuwe, meer centrale locatie te verhuizen, was het om praktische redenen wenselijk om de bestuurders van OM Nederland ook bestuurders te maken van st. Huisvesting. Deze bestuurswissel, waarbij de zittende bestuurders van st. Huisvesting zijn afgetreden en alle bestuurders van OM Nederland als bestuurder van st. Huisvesting zijn toegetreden, heeft plaatsgehad op 29 en 30 december 2019. Hierdoor is feitelijk st. Huisvesting onder beheer van OM Nederland gekomen. Op grond van vigerende regelgeving wordt vanaf dit verslagjaar (2019) de jaarrekening van st. Huisvesting samengevoegd met die van OM Nederland. De in dit jaarverslag gepresenteerde jaarrekening betreft dus een samengestelde jaarrekening.

Fondswerving

Het algemene beleid van OM Nederland is gericht op het hebben van een betrokken achterban. Dat vertaalt zich weer in betrokken en loyale gevers bij fondsenwerving. Om de achterban te betrekken sturen we direct mails, nieuwsbrieven, fondsenwervende mailingen en een aantal keer per jaar een GO-Magazine. Daarnaast wordt veel tijd geïnvesteerd in persoonlijk contact met de achterban door samenkomsten, persoonlijke afspraken, of persoonlijk contact via bijvoorbeeld telefoon.

In 2019 hebben we de ingezette koers van 2018 voortgezet: het intensiveren van persoonlijke gesprekken met donateurs. Ook de komende jaren ligt daarom weer de focus op het bouwen van relaties en op die manier donateurs te betrekken bij onze missie. De omvang van het team relatiebeheer & fondsenwerving is in 2019 verder vergroot door een verschuiving binnen de formatie. Dat geeft ons de mogelijkheid om zonder extra kosten nieuwe groepen donateurs aan te spreken.

Supportgiften zijn gericht op persoonlijk support. Iedere OM'er die dient in het buitenland draagt zelf zorg voor het krijgen van persoonlijk financieel support met ondersteuning van een thuisfrontteam. De kosten van uitzending worden hiermee gedekt. Positief effect van deze methode is een sterke, individuele en persoonlijke betrokkenheid van de achterban. Vooral nog werkt deze methode goed, maar toch wordt het steeds meer als uitdaging gezien om de benodigde support bijeen te brengen.

Deelnemers aan Short-Term acties moeten zelf voorzien in het bij elkaar brengen van het benodigde bedrag.

Naast supportgiften ontvangt OM Nederland giften voor specifieke projecten en giften zonder bestemming. Laatstgenoemde giften worden in het Algemeen Fonds geboekt. Ook vindt fondswerving voor specifieke doeleinden plaats. De daaruit voortvloeiende kosten komen ten laste van de opbrengst voor het specifieke doel.

De opbrengsten uit fondsenwerving zijn heel stabiel gebleken over de afgelopen jaren. Hoewel we jaarlijks donateurs 'verliezen', voornamelijk als zendelingen die zij steunen permanent terugkomen van het veld, wordt dit telkens gecompenseerd door aanwas van nieuwe donateurs. Donateurs zijn doorgaans langjarig verbonden aan OM. Slechts een klein gedeelte van alle donateurs geeft eenmalig (minder dan tien procent van totale giften). Het overgrote gedeelte van alle donaties kent een structureel karakter; doorlopende machtigingen, jaarlijks terugkerende giften, schenkingsovereenkomsten, etc.

1.2.2 Evangeliserende activiteiten

Ook in 2019 hebben we ons met volle overtuiging ingezet om het Evangelie in Nederland bekend te maken. Wij geloven dat er ook in ons eigen land minst bereikten zijn en dat deze groep zelfs toeneemt. Wij willen zelf actief betrokken zijn en het delen van het Evangelie houdt ons gepassioneerd en gefocust op onze missie. Daarnaast hopen wij dat hierdoor andere christenen ontdekken dat ook zij ingezet kunnen worden in het grote werk om het Evangelie bekend te maken aan iedereen.

De doelen van de betrokken afdeling zijn als volgt weer te geven.

- Het werk van Zendingswerk Nederland groeit. De eerste stap hierin is niet om nieuwe initiatieven aan te gaan, maar om onze huidige bedieningen te versterken. Wij zijn aan het toewerken naar volwaardige en gezond functionerende teams in een sterke verbondenheid en partnerschap met lokale kerken.
- Wij werken onder diegenen die de minste kans hebben om in aanraking te komen met het Evangelie. Wij hebben migrantengemeenschappen en jongeren geïdentificeerd als onze doelgroepen.
- Wij willen expertise ontwikkelen op het gebied van missionaire gemeentestichting in Nederland.

Het missionaire werk van OM Nederland bestaat uit de volgende projecten.

Hayat

Moslim-bediening in de Schilderswijk in Den Haag.

In samenwerking met een lokale kerk wil het team door het uitleven en verkondigen van het evangelie een verandering teweegbrengen in de levens en gemeenschap van de Schilderswijk. Het is moeilijk en uitdagend werk, maar we zijn ook dankbaar dat we dit mogen doen. OM Europa is een proces gestart om het werk onder moslims in de 'verstrooiing' in Europa meer te

integreren zodat het werk in de respectievelijke velden (landen) versterkt wordt. Daardoor worden de activiteiten van Hayat onderdeel van OM Europe's Muslim Diaspora Ministry (MDM). Ook de activiteiten van de European Turkish Christian Network worden hierin ondergebracht.

Taste!

Taste! is een missionaire leefgemeenschap in Delft waar we als OM nauw mee zijn verbonden. Taste! is een eigen stichting, maar OM werkt samen met hen in het bereiken van de minst bereikten in de wijk Voorhof. Taste! is ook onze "leerschool" wat betreft het opdoen van kennis en expertise op het gebied van missionair gemeente zijn en gemeentestichting.

Voor Taste!, de kerkplant in Delft, was 2018 een jaar van transitie en verdieping. Het jaar begon met een leiderschapstransitie: Ewout van Oosten, oprichter van Taste!, droeg na vijf jaar het leiderschap over aan Pieter-Jan Rodenburg.

Verder stond het jaar in het teken van de transitie naar kerk-zijn. Na vijf jaar pionieren is er een geloofsgemeenschap ontstaan rond de woongemeenschap in Delft; een groeiende groep mensen uit de flats in de wijk ziet Taste! als haar geestelijk huis. De tweewekelijkse, zondagse vieringen en de kleine bijbelstudiegroepjes zijn voor deze mensen hun 'kerk'. In 2018 is deze structuur verder verdiept en uitgewerkt. Taste! is nu een kleine, hechte maar stabiele geloofsgemeenschap, waar zo'n dertig mensen zich onderdeel van een geestelijke familie weten.

Het buurtcafé is ondertussen een vaste waarde in de wijk. Wekelijks weten zo'n honderd mensen hun weg naar Taste! Friday te vinden, waar ze koffie, taart, aandacht, warmte en gezelligheid vinden; gemiddeld eten dertig tot veertig van hen mee met de buurtmaaltijd. Veel van hen groeien door als vrijwilliger, en verschillende buurtgenoten vinden een plek in een smallgroup of het Taste! Feest. Datzelfde geldt voor de buurttuin; met name in de zomer was het een pleisterplaats voor de buurtbewoners. Veel gezinnen vonden en vinden er rust en ruimte om te spelen.

Hoogtepunten waren het zomerfeest, waar honderd buurtbewoners meegenoten van een salsaworkshop, huisgemaakte pizza's en een fantastische liveband; het Taste! Weekend, waar dertig mensen elkaar in het hart keken en een ontspannen tijd hadden, en 'Kerst in de Voorhof': samen met de PKN-buurgemeente organiseerde Taste! een goedbezochte escaperoom, verschillende buurtacties en een feestelijke buurtkerstnachtdienst.

Dock3B

In Lansingerland, nabij Rotterdam, werken we samen met zeven gemeenten om de jeugd van Lansingerland te bereiken met het evangelie. Dit gebeurt voornamelijk door de jeugd van deze zeven gemeenten. Het doel van dit werk is hiermee tweeledig: het Evangelie brengen naar de jeugd van Lansingerland en het mobiliseren, door middel van coaching en discipelschap, van de jeugd van de kerken. In 2018 is de focus geweest om te investeren in de jeugd van de gemeenten zodat daar meer draagkracht is komen te liggen om de activiteiten zelfstandiger te kunnen draaien. Daarnaast heeft het team eraan gewerkt om intentioneler te zijn in het delen van het evangelie tijdens de verschillende activiteiten. In 2019 is door verschillende oorzaken het team aanzienlijk verkleind. Dat heeft een merkbare invloed gehad op de effectiviteit van deze ministry. In 2020 zijn gesprekken gestart met een gelijkgestemde organisatie om samen te werken met als doel meer jongeren in Lansingerland te bereiken met het Evangelie en meer christen-jongeren te betrekken bij deze ministry.

Teens In Mission (TIM)

Dit is een bediening in Nederland die tieners een mogelijkheid wil geven te ontdekken en te leren hoe je kunt groeien in geloof en hoe je met je gaven en talenten Gods liefde zichtbaar kunt maken naar anderen. Dit gebeurt in samenwerking met zowel lokale gemeenten, andere christelijke organisaties en kerken en gelovige tieners uit het buitenland.

In 2018 is er verandering gekomen in het leiderschap. Het team is van één naar drie teamleden gegroeid om het werk voort te zetten en uit te breiden. We zien interesse bij tieners en kerken groeien.

Ook in 2019 mochten we veel tieners in inspireren en in beweging zien komen. En het is bijzonder om te zien hoe dit direct ook doorwerkt in de kerken en relaties die bij hen betrokken zijn. Er zijn 3 verschillende outreaches geweest in Nederland met tientallen Nederlandse en zelfs enkele buitenlandse deelnemers. Daarnaast zijn verschillende teams naar Moldavië gegaan. Naast de organisatie van de outreaches heeft het TIM Team door het jaar heen meerdere seminars/workshops gegeven tijdens events, op scholen en in kerken.

Steeds opnieuw mogen we zien hoe God in hen en door hen heen werkt, om Zichzelf bekend te maken. Ook hebben we als team meerdere keren mogen ervaren hoe Hij ons gebed beantwoordde en heeft voorzien in zowel praktische dingen als mensen die ons team konden versterken.

Blauwdorp

In Maastricht, in de wijk Blauwdorp, is een gezin werkzaam om daar missionair aanwezig te zijn. Dit doen ze in samenwerking met twee andere gezinnen die werkzaam zijn bij ECM. Er is ook sprake van coaching en begeleiding door Nederland Zoekt. Het gezin is betrokken in de wijk op verschillende manieren. Door hun werk leren mensen over de Bijbel, Jezus en de kerk, en sommigen komen tot geloof.

Samenwerking met de Reformed Church in America

In 2018 zijn we tot een samenwerking gekomen met de Reformed Church in America (RCA). Er is een afvaardiging geweest van de koepel RCA en een aantal RCA-kerken. De samenwerking bestaat met name uit een financiële; In de periode van 2018-2020 zal de RCA een bedrag van \$ 40.000 per jaar toekennen aan de projecten in de Schilderswijk, Delft en andere relevante plaatsen in Nederland. Daarnaast zullen wij groepen vanuit de RCA met enige regelmaat faciliteren in een visie/ministry reis. Het Amerikaanse gezin dat zich bij het team in de Schilderswijk heeft gevoegd komt vanuit een RCA gemeente en zij zijn gedetacheerd aan OM.

1.2.3 Mobiliserende activiteiten

OM Nederland wil binnen christelijk Nederland de ontwikkeling van een nieuwe en bredere zendingsvisie stimuleren en bewustwording daarover verder op gang brengen. OM wil zowel individuele christenen als kerkgemeenschappen aanmoedigen om het Evangelie van Jezus Christus te delen, op een manier die bij hen en bij de lokale doelgroep past. Daarbij kan OM als stimulator en kennisdeler een rol spelen, omdat OM in de loop van de jaren veel ervaring heeft opgedaan met zending. Dat dit wordt onderschreven door kerken in Nederland, blijkt onder meer uit het gegeven dat zij middelen beschikbaar stellen voor projecten van OM en regelmatig sprekers van OM uitnodigen.

Team mobilisatie

De kerntaak van Team Mobilisatie is het (re)presenteren van OM in het land. Door middel van presentaties, (s)preken en proactief benaderen van verschillende doelgroepen worden christenen, geïnspireerd, gemotiveerd en gemobiliseerd, met als speerpunten het werven van

deelnemers voor de vele OM programma's en de groei van een betrokken achterban. Het team Mobilisatie organiseert kleine en grote evenementen en neemt ook deel aan relevante evenementen van derden.

Een belangrijk intern doel was het bouwen aan een team waarin we elkaar beter kennen en onze krachten op de juiste manier leren inzetten. Intern hebben we ook intentioneel gewerkt aan betere samenwerking met andere afdelingen binnen de organisatie. Dit begint langzaam maar zeker steeds beter te werken en dat geeft energie en enthousiasme.

In samenwerking met TiM is het team betrokken geweest bij verschillende outreaches in het land.

In samenwerking met het team HR is contact gelegd met kerken en thuisfront teams van (toekomstige) OM'ers die voor langere tijd gaan dienen in een ander land. Naast de connecties die gelegd worden, bouwen we hiermee aan relaties waarmee we elkaar wederzijds kunnen versterken.

Ook in 2019 hebben Teenstreet@Home georganiseerd waar ruim 80 tieners bij zijn geweest. Ook hebben we het weer mogelijk gemaakt dat honderden tieners naar Teenstreet konden, samen met serviceteammedewerkers, coaches en M&M'ers.

We hebben een avondvullend interactief programma ontwikkelt en ingezet om hiermee jongeren te betrekken bij Gods geweldige plan met deze wereld. We hebben het zo'n 10-15 keer voor verschillende doelgroepen gebruikt.

Via tientallen zondagse spreekbeurten hebben we mensen geïnspireerd en gemotiveerd en zijn we blijvend betrokken bij de plaatselijke kerk.

Door o.a. de zendingsweekenden, Kairos cursussen, jeugdavonden, stands en workshops op evenementen, presentaties voor de achterban van vertrekkende OM'ers, visiereizen naar Nepal en Egypte hebben we connecties gelegd met vele honderden mensen en hebben we ze geïnspireerd en toegerust om betrokken te zijn bij Gods werk.

Marketing en Communicatie

Door middel van het GO Magazine, E-news en het Gebedsnieuws, de website, sociale media etc. informeren en activeren wij onze achterban. We vertellen welke impact het Evangelie heeft in de verschillende landen waar OM werkzaam is en uitgezonden zendingen delen hun ervaringen. Deze uitgaven zijn in 2018 volgens planning verstuurd.

Het team van marketing communicatie is primair verantwoordelijk voor onze doelstelling voorlichting en bewustmaking. Vrijwel alle materialen die hiervoor worden gebruikt worden intern ontwikkeld.

1.2.4 Uitzendende activiteiten

Als uitkomst van het mobiliseren van christenen in Nederland, worden jaarlijks circa 25 mensen voor langere termijn uitgezonden naar het buitenland, om te werken in of onder verantwoordelijkheid van een ander OM Veld. (Omdat sommige landen gezamenlijk bediend worden door één OM entiteit, noemen we OM landkantoren OM Velden). De uitgezondenen dragen in hoge mate bij aan de realisatie van de missie en doelstelling van OM Internationaal. In 2019 zijn circa 20 personen uitgezonden naar andere OM velden. Per eind 2019 waren in totaal 122 long-term OM'ers 'op het veld'.

Een andere uitkomst van de mobilisatie activiteiten is dat personen deelnemen aan korte zendingsprogramma's. Dat heet binnen OM Short Term.

In 2019 hebben in totaal 115 mensen meegedaan aan zo'n programma. Sommigen daarvan hebben individueel deelgenomen, anderen in groepsverband.

1.2.5 Ondersteunende activiteiten

Voor de ondersteuning van onze kernactiviteiten (het Evangelie delen met niet-christenen en het mobiliseren van christenen in de breedste zin van het woord) wordt intensief gebruik gemaakt van IT systemen. Sinds januari 2018 maken we voor steeds meer van onze kernprocessen gebruik van het CRM systeem Salesforce.

Inmiddels kunnen we volledig vanuit de Cloud werken. Daarmee nemen tevens allerlei risico's af, al worden wel nieuwe, goed beheersbare, risico's geïntroduceerd. De transitie naar cloud based toepassingen maakt dat het voor medewerkers niet meer uitmaakt waar ter wereld zij werken. Deze flexibiliteit heeft de efficiency verder verhoogd.

1.2.6 Doelrealisatie

Het algemene doel van Operatie Mobilisatie is tweeledig:

1. Mobiliseren van christenen om betrokken te raken bij de verspreiding van het Evangelie in Nederland en buitenland, in het bijzonder gericht op de minst bereikten.
2. Bereiken van niet-christenen in Nederland met het Evangelie

Mobiliseren van christenen

Binnen de organisatie zijn er verschillende afdelingen betrokken bij het mobilisatieproces. De afdeling Resourcing houdt zich bezig met het inspireren en betrokken maken van christenen bij de missie om het Evangelie bekend te maken onder hen die het nog nooit hebben gehoord. Dit doen we op allerlei wijzen: uitbrengen van een magazine, social media, website, evenementen bezoeken en organiseren, spreken bij kerken, jeugdgroepen, bedrijven, etc. Nadat mensen zijn geïnspireerd en gemotiveerd om betrokken te raken bieden wij binnen onze internationale organisatie diverse mogelijkheden aan om voor korte of langere tijd betrokken te raken bij het verspreiden van het Evangelie. Dit laatste gebeurt door de afdeling HR. Een verder verslag hiervan staat beschreven bij punt 1.2.3 en 1.2.4

Bereiken van niet-christenen

De afdeling Zendingswerk Nederland is binnen OM Nederland verantwoordelijk voor het realiseren van deze primaire doelstelling. Zendingswerk Nederland omvat een aantal teams op verschillende locaties: Teens in Mission (landelijk), Hayat (Den Haag), Dock3B (Lansingerland) en Blauwdorp (Maastricht). Naast deze teams werken we ook samenwerking met stichting Taste! in Delft. De aard van deze teams en het behaalde resultaat staat verder beschreven in paragraaf 1.2.2.

1.2.7 Beleid, kosten en methoden fondsenwerving

Alle fondsenwerving van Operatie Mobilisatie Nederland is gericht op het mogelijk maken van onze primaire doelstellingen, te weten evangelisatie onder niet-christenen en mobilisatie van christenen. Hoewel OM Nederland ook giften ontvangt van buitenlandse donateurs zijn alle fondsenwervingsactiviteiten gericht op donateurs in Nederland. Een vast gedeelte van alle ontvangen giften wordt ingehouden van de ondersteuning van de algemene missie van OM Nederland en OM internationaal. Een verdere toelichting hierop is te vinden in 2.6.13.

1.2.8 Beleid met betrekking tot omvang en functie van reserves en fondsen

De vereiste omvang van de continuïteitsreserve is berekend op circa € 310.000. Het financiële beleid van de organisatie is erop gericht om binnen drie jaar dit niveau te bereiken.

De omvang van de individuele bestemmingsfondsen dient zo laag mogelijk te zijn. De reden hiervoor is dat de organisatie ervoor kiest om bestemde giften zo snel mogelijk conform doelstelling te besteden. Een uitzondering op deze regel zijn de fondsen die naar hun aard ingezet worden voor bijvoorbeeld calamiteiten en noodhulp. Een andere reden dat sommige fondsen tijdelijk hoger zijn is de beperkte mate dat gelden conform doelstelling worden besteed als gevolg van overheidsmaatregelen van ontvangende velden.

1.2.9 Beleggingsbeleid

Overtollige liquide middelen worden aangehouden op direct opvraagbare spaarrekeningen bij solide bankinstellingen.

1.2.10 Risicobeheersing

In 2019 is net als in 2018 veel aandacht uitgegaan naar een verdere professionalisering en modernisering van de organisatie. Dit heeft bijgedragen aan een verdere vermindering van mogelijke risico's. Zo is onze data beter toegankelijk maar ook beter beschermd. Er is ook meer geautomatiseerd waardoor we minder kwetsbaar zijn wat betreft personele bezetting. Door de verdere aanscherping van de compliance zijn tevens de risico's verder afgenomen. Ook in 2019 heeft er weer een analyse plaatsgevonden van de mogelijke risico's. Deze zijn vrijwel onveranderd ten opzichte van 2018. Een aantal van de belangrijkste risico's:

- Afname giften uit persoonlijke achterban van medewerkers. Risico dat er onvoldoende financiële middelen zijn om de operatie te bekostigen.
- Reputatierisico. Bij een wereldwijde organisatie met meer dan drieduizend medewerkers is een incident dat schade kan brengen aan de reputatie van OM wereldwijd niet uit te sluiten. In een dergelijk geval is een (tijdelijke) terugval van de giften van donateurs (inkomsten) niet te vermijden. Dat heeft consequenties voor de continuïteit.
- De beschikbaarheid en integriteit van informatiesystemen is van groot belang voor de organisatie. Een langdurige IT storing leidt al snel tot operationele problemen. Door modernisering van het IT landschap en goed beheer worden deze risico's zoveel mogelijk gemitigeerd.
- Onvoldoende bezetting in de operatie en daarmee een te hoge werkdruk bij medewerkers. Redenen hiervoor zijn divers, bijvoorbeeld; personal supportmodel en snelle doorstroom medewerkers in tijd van verandering.
- Verantwoordelijkheden van OM in de samenwerkingen met andere organisaties en kerken zijn nog onvoldoende helder. Deze moeten duidelijk in kaart gebracht worden. Er moeten protocollen komen op het gebied van verantwoordelijkheid, veiligheid en aannamebeleid.

OM-Nederland wil mensen uitzenden en middelen inzetten om het Evangelie te delen met de minst bereikten. De grootste risico's zijn dat mensen niet meer voor lange of korte termijn uitgezonden willen worden of dat er niet voldoende financiële steun is voor de zendingswerker.

OM is bereid een zeker risico te nemen door naar landen en gebieden te gaan waar het Evangelie niet bekend is. In crisis- of andere onveilige situaties besluit de uitgezondene zelf, in overleg met de veldleider, of terugkeer naar Nederland nodig of wenselijk is. Ook de kerkelijke gemeente die uitzendt en verantwoordelijkheid neemt, heeft een rol in deze overweging.

Iedere uitgezondene maakt zelf de keuze hoe ver men wil gaan en hoeveel risico hij of zij bereid is te lopen voor het brengen van het Evangelie, met dien verstande dat in sommige gevallen de veldleider de keuze tot terugkeer kan en moet maken voor de uitgezondene. De veldleider kan in onveilige situaties uiteraard nooit voor de uitgezondenen besluiten dat ze moeten blijven.

Om de gevolgen van een calamiteit op te kunnen vangen heeft OM International en OM Nederland een crisismanagementplan ontwikkeld. Alle medewerkers zijn hiervan op de hoogte. Ter preventie van dit soort calamiteiten zijn er in veel risicovolle velden security officers, die voortdurend de veiligheidssituatie monitoren en richtlijnen geven voor de mensen op het betreffende veld.

In 2019 is een Nederlandse OM'er in Nepal omgekomen na een ongeval in de bergen, mede veroorzaakt door zeer slecht weer. Direct na vermissing zijn de internationale en nationale (zowel Nepal als Nederland) crisismanagementprocedures in werking getreden. Hoewel deze niet hebben kunnen voorkomen dat het ergst denkbare is gebeurd, is gebleken dat de procedures goed hebben gewerkt. De samenwerking tussen de betrokken velden (Nepal, Nederland) en OM Internationaal verliep uitstekend.

Ter beheersing van de eerder genoemde financiële risico's hanteert OM Nederland een continuïteitsreserve. Bovendien wordt voortdurend gewerkt aan het zoveel mogelijk werven van structurele middelen en het uitbreiden van onze achterban.

1.2.11 Gedragscodes en Richtlijnen

Operatie Mobilisatie onderschrijft en hanteert de volgende richtlijnen en codes.

- SBF-code voor Goed Bestuur
- Richtlijn voor de jaarrekening RJ650
- Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen
- Gedragscode en erkenningsregeling Goede Doelen Nederland

Omdat OM Nederland onderdeel uitmaakt van OM Internationaal zijn ook de volgende richtlijnen van toepassing.

- International Governance Manual
- Memorandum of Agreement
- Policy Manual
- Joint Ministries Agreement

Het personeelsbeleid van OM Nederland voldoet aan de door OM internationaal opgestelde basisvereisten voor goed HR- beleid en uitvoering, zoals verwoord in de Code of Good Practice.

1.2.12 Communicatie met belanghebbenden

De primaire doelgroepen van de activiteiten van OM Nederland zijn niet-christenen, voor zover ze behoren tot de eerder genoemde groepen jongeren en migranten, en christenen. In beide gevallen richten wij onze aandacht op Nederland.

De communicatie met deze belanghebbenden is naar de aard van de relatie heel verschillend.

Niet-christenen die met het werk van OM in aanraking komen worden vaak tijdens onze evangelisatieactiviteiten geïnformeerd over OM. Als personen interesse tonen, kan een

langdurige relatie ontstaan, waarbinnen ook de communicatie over de aard van het werk van OM zal toenemen.

Christenen die in aanraking komen met het werk van OM zullen stapsgewijs worden betrokken bij en geïnformeerd over OM. Afhankelijk van de aard van hun relatie en hun specifieke interesse ontvangen zij meer of minder informatie.

Donateurs worden regelmatig geïnformeerd over allerlei activiteiten en projecten van OM. Mensen die interesse hebben getoond in specifieke trainingsprogramma's en andere diensten van OM worden daarover geïnformeerd.

Naast individuen wordt ook actief gecommuniceerd met kerken en organisaties die relevant zijn voor de missie van OM.

1.3 Informatie over Directie en Bestuur en OM Internationaal

1.3.1 Taak en werkwijze van Bestuur, directie en leiderschapsteam

Aan de directeur is een aantal bestuursbevoegdheden gedelegeerd. Daardoor bestuurt het bestuur op hoofdlijnen en komt het bestuur tevens de toezichthoudende taak toe. In het directiereglement is aangegeven welke bevoegdheden zijn gedelegeerd. Het leiderschapsteam wordt gevormd door de directeur en de afdelingshoofden van HR, Resourcing, Interne Dienstverlening en Zendingswerk Nederland. Daarnaast is de Event Manager lid van het leiderschapsteam.

1.3.2 Relatie met OM Internationaal

OM Nederland maakt deel uit van OM-International en behoort tot de regio OM Europe. De samenwerkingsrelatie tussen de verschillende OM velden en de internationale structuur zijn vastgelegd in richtlijnen. OM Nederland handelt in overeenstemming met deze richtlijnen zoals vermeld in de hieronder genoemde documenten.

International Governance Manual

De International Governance Manual beschrijft de verschillende commissies die bijdragen aan het totale management en de manier waarop binnen OM beslissingen worden genomen.

Memorandum of Agreement

Het Memorandum of Agreement regelt de structuur van de organisatie, de afstemming en het toezicht. OM is opgebouwd vanuit lokale velden, zoals OM Nederland. De structuur is erop gericht wederzijds vertrouwen tussen OM-velden te waarborgen. Naast de lokale verplichtingen waaraan ieder veld moet voldoen, zoals de accountantscontrole in Nederland, worden er interne audits gedaan om te controleren of financiële middelen op een juiste manier besteed worden.

Policy Manual

De Policy Manual geeft aan wat de kernwaarden van OM zijn, van waaruit OM werkt en wat de geestelijke basis is. Daarnaast legt het vast hoe wordt omgegaan met zaken aangaande personeel, financiën en (vertrouwelijke) gegevens.

Joint Ministries Agreement

De Joint Ministeries Agreement regelt de structuur van de internationale coördinatiegroep. Dit Agreement regelt op welke manier financiële middelen kunnen worden doorgegeven aan de verschillende velden. Ook wordt vermeld hoe bij stemmingen het aantal uitgebrachte stemmen zich verhoudt tussen de OM entiteiten. Het stemrecht is gebaseerd op de ingebrachte financiële middelen. Daarnaast regelt het Agreement de wijze waarop de samenwerking met OM kan worden beëindigd. Omdat OM Nederland ontstaan is als gevolg van de visie van OM-International om een wereldwijde organisatie te zijn, is het voor OM Nederland ondenkbaar om zonder OM-International te functioneren. Dit heeft tot gevolg dat OM Nederland inspanning moet leveren in het internationale network om te borgen dat middelen en personen vanuit Nederland goed besteed/ingezet worden. Hoewel internationaal inspanning wordt geleverd om dit goed te doen, dwingen bepaalde cultuurverschillen Moederland soms in gesprek te gaan met OM International om helderheid te krijgen. Er is over-en-weer voldoende begrip om hier met elkaar uit te komen. OM-International maakt het mede mogelijk om de doelstellingen van OM Nederland te halen. OM-International maakt het voor de achterban van OM Nederland mogelijk om internationaal actief te zijn.

1.3.3 Wijze benoemen en zittingsduur directeur en bestuur

De directie is benoemd voor een termijn van 4 jaar met een maximum van 3 termijnen. De termijn van de vorige directeur is gestart op 1 september 2016 en tussentijds beëindigd in september 2019. De nieuwe directeur is tijdens het verslagjaar nog interim. Leden van het bestuur worden benoemd voor 3 jaar en kunnen worden herbenoemd.

1.3.4 Bezoldiging bestuur en directie en medewerkers

OM Nederland kent een zogenaamd vrijwilligersbestuur. Bestuursleden zijn onbezoldigd en ontvangen uitsluitend een vergoeding voor gemaakte kosten. De directeur is in loondienst. De interim-directeur werkt volgens overeenkomst van opdracht. Op de directeur is de "Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen" van toepassing. Hij ontvangt een salaris dat nader is toegelicht in paragraaf 2.9.4. OM Nederland hanteert geen Cao. Alle beloningsafspraken zijn individueel en gebaseerd op het OM NL Arbeidsreglement.

1.4 Verslag bestuur

Het bestuur is in 2019 zesmaal samengekomen voor een bestuursvergadering en er hebben ook meerdere gezamenlijke besprekingen met het leiderschapsteam plaatsgevonden. Naast de bestuursvergaderingen zijn er drie bijeenkomsten van de financiële commissie geweest en de HR Commissie heeft één keer vergaderd.

Twee bestuursleden zijn in februari samen met de directeur naar de International Leadership Meeting geweest van OM Internationaal.

In het bestuur is er ook in 2019 intensief gesproken over de financiële uitdagingen, bestuursontwikkeling, model van besturen en de rol van Operatie Mobilisatie in christelijk Nederland.

In 2019 is mevrouw Alycke Slomp toegetreden tot het bestuur.

1.5 Toekomstparagraaf

Vooruitblik Financiën

De komende jaren zullen we als organisatie veel tijd en aandacht investeren in fondswerving om onze inkomsten te vergroten. Dit is nodig om onze operatie te kunnen bekostigen en de toegenomen personeelskosten te kunnen financieren. Dit zal met name gericht zijn op fondswerving uit de persoonlijke achterban van medewerkers en het verder ontwikkelen van zogenaamde business partners.

Anders dan in 2019 verwachten we voor 2020 een positief resultaat. Dit wordt enerzijds gerealiseerd door een scherpe daling van de kosten, waaronder de personeelslasten, en anderzijds door een lichte stijging van de inkomsten.

Het positieve resultaat voor 2020 zal dan worden toegevoegd aan de continuïteitsreserve die ultimo 2019 nihil is. Eind 2022 zal de continuïteitsreserve naar verwachting op het gewenste niveau zijn.

Vooruitblik huisvesting

In 2018 is het besluit genomen om van onze twee huidige kantoorlocaties naar één kantoorlocatie te gaan. Het is in 2019 niet gelukt om een nieuwe centrale locatie voor OM Nederland te vinden. De wens om met alle medewerkers op één locatie te (kunnen) werken is onveranderd en we hopen en verwachten in 2020 een nieuw pand te kunnen betrekken.

Vooruitblik teamsamenstelling

De afgelopen twee jaar is er vanwege doorgevoerde veranderingen relatief veel verloop geweest in de samenstelling van het team. Er is sprake van een relatief nieuw team met veel passie, energie en potentieel. Hoewel in het verslagjaar op sommige plekken nog steeds sprake is van onderbezetting, is ook duidelijk geworden dat de personeelslasten te hoog zijn voor OM Nederland om te kunnen dragen. In 2020 is het aantal personeelsleden dat werkt voor OM Nederland aanzienlijk teruggebracht. Een plattere en efficiëntere organisatiestructuur moet helpen om met veel lagere kosten meer impact te maken.

Vooruitblik relaties

Het is ons verlangen en doel om in het komende jaar het aantal relaties dat we hebben met individuen, bedrijven en kerken verder uit te breiden en om bestaande relaties te verdiepen. Wij willen verder gaan bouwen aan een klantgerichte cultuur binnen Operatie Mobilisatie.

1.6 Begroting 2020

	Begroting 2020	Realisatie 2019	Begroting 2019
	€	€	€
<u>Baten</u>			
- Baten van particulieren	4.412.000	3.311.433	2.700.000
- Baten van bedrijven	0	271.567	330.000
- Baten van subsidies en overheden	0		
- Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	683.000	0	15.000
- Baten van andere organisaties zonder winststreven		1.066.358	1.241.000
Som van de geworven baten	5.095.000	4.649.358	4.286.000
Baten als tegenprestatie voor de levering van			
- Producten en/of diensten	530.000	165.326	507.000
- Overige baten	0	8.322	20.000
Som van de baten	5.625.000	4.823.006	4.813.000
<u>Lasten</u>			
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting en bewustmaking	422.470	415.593	450.000
Binnenland	663.977	504.978	482.000
Buitenland	3.313.000	3.078.104	3.200.000
	4.399.447	3.998.675	4.132.000
Wervingskosten			
Kosten eigen fondsenwerving	147.986	138.788	170.000
Beheer en administratie			
Kosten van beheer en administratie	735.375	661.761	528.700
Som van de lasten	5.282.808	4.799.224	4.830.700
Saldo voor financiële baten en lasten	342.192	23.782	-17.700
Saldo financiële baten en lasten	-55.600	-17.786	-15.600
Saldo van baten en lasten	286.592	5.996	-33.300

2 Jaarrekening 2019

2.1 Balans per 31 december 2019 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2019	31-12-2018
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Immateriële vaste activa	2.7.1	46.685	66.082
Materiële vaste activa	2.7.2	249.012	269.196
Financiële vaste activa	2.7.3	33.181	41.185
		<hr/>	<hr/>
		328.878	376.463
<u>Vlottende activa</u>			
Voorraden	2.7.4	10.935	17.963
Vorderingen	2.7.5	164.770	96.495
Liquide middelen	2.7.6	683.730	739.597
		<hr/>	<hr/>
		859.435	854.055
 Totaal activa		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
		1.188.313	1.230.518
 PASSIVA		 31-12-2019	31-12-2018
		€	€
<u>Reserves en fondsen</u>			
Continuïteitsreserve	2.7.7	613	153.380
Reserve activa bedrijfsvoering	2.7.9	248.533	264.391
		<hr/>	<hr/>
		249.146	417.771
<i>Fondsen</i>			
Bestemmingsfondsen	2.7.10	394.236	219.614
		<hr/>	<hr/>
		643.382	637.385
Langlopende schulden	2.7.11	18.000	21.000
Kortlopende schulden	2.7.12	526.932	572.132
 Totaal passiva		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
		1.188.314	1.230.517

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
		€	€	€
<u>Baten</u>	2.8			
- Baten van particulieren		3.311.433	2.700.000	3.165.632
- Baten van bedrijven		271.567	330.000	243.996
- Baten van verbonden organisaties zonder winststreven		0	15.000	15.000
- Baten van andere organisaties zonder winststreven		1.066.358	1.241.000	1.241.000
Som van de geworven baten		4.649.358	4.286.000	4.399.213
Baten als tegenprestatie voor de levering van				
- Producten en/of diensten		165.326	507.000	324.600
Overige baten		8.322	20.000	22.439
Som van de baten		4.823.006	4.813.000	4.746.252
<u>Lasten</u>				
Besteed aan doelstellingen				
Voorlichting en bewustmaking	2.4	415.593	450.000	424.398
Binnenland	2.4	504.978	482.000	453.521
Buitenland	2.4	3.078.104	3.200.000	3.208.674
		3.998.675	4.132.000	4.086.593
Kosten werving baten				
Wervingskosten	2.4	138.788	170.000	129.720
Beheer en administratie				
Kosten van beheer en administratie	2.4	661.761	528.700	522.864
Som van de lasten		4.799.224	4.830.700	4.739.177
Saldo voor financiële baten en lasten		23.782	17.700-	7.075
Saldo financiële baten en lasten	2.9.8	17.786-	15.600-	16.752-
Saldo van baten en lasten		5.996	33.300-	9.677-

2.3 Bestemming saldo baten en lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Resultaatbestemming reserves			
Continuïteitsreserve	152.767-	33.300-	60.960-
Reserve activa bedrijfsvoering	15.858-		15.858-
	<u>168.625-</u>	<u>33.300-</u>	<u>76.818-</u>
Resultaatbestemming fondsen			
Bestemmingsfondsen	174.622		67.141
Totaal	<u><u>5.997</u></u>	<u><u>33.300-</u></u>	<u><u>9.677-</u></u>

2.4 Overzicht lastenverdeling

Bestemming	Doelstellingen			Werving baten
	Voorlichting en bewust-making	Binnenland	Buitenland	Fondsen-werving
Lasten	€	€	€	€
Verstreckte (project)subsidies en (project)bijdragen	10.538	156.035	264.118	5.219
Afdracht aan verbonden (internationale) organisaties	16.500	8.900	2.370.312	3.885
Communicatiekosten	118.024	16.746	0	0
Personeelskosten	268.871	311.717	468.668	129.619
Huisvestingskosten	81	4.268	614	0
Kantoor- en algemene kosten	1.578	7.312	-25.606	65
Afschrijvingen	0	0	0	0
Totaal lasten	415.593	504.978	3.078.104	138.788

Doelbestedingspercentage van de baten:

Bestedingen doelstellingen/totale baten

Doelbestedingspercentage van de lasten:

Bestedingen doelstellingen/som van de lasten

Wervingspercentage:

Wervingsbaten/som geworven baten

Kostenpercentage beheer en administratie:

Kosten beheer en administratie/som van de lasten

(Vervolg tabel volgende pagina)

Bestemming	Beheers- kosten			
	Beheer en Admini- stratie	Totaal Werkelijk 2019	Begroot 2019	Totaal Werkelijk 2018
Lasten	€	€	€	€
Verstekte (project)subsidies en (project)bijdragen	15.038	450.948	514.000	504.665
Afdracht aan verbonden (internationale) organisaties	20.795	2.420.392	2.381.000	2.383.671
Communicatiekosten	450	135.219	205.000	182.844
Personeelskosten	343.773	1.522.648	1.486.000	1.426.292
Huisvestingskosten	19.040	24.003	22.000	22.245
Kantoor- en algemene kosten	221.484	204.833	183.000	180.249
Afschrijvingen	41.181	41.181	39.700	39.211
Totaal lasten	661.761	4.799.224	4.830.700	4.739.177
Doelbestedingspercentage van de baten:				
Bestedingen doelstellingen/totale baten		82,9%	85,9%	86,1%
Doelbestedingspercentage van de lasten:				
Bestedingen doelstellingen/som van de lasten		83,3%	85,5%	86,2%
Wervingspercentage:				
Wervingsbaten/som geworven baten		3,0%	4,0%	2,9%
Kostenpercentage beheer en administratie:				
Kosten beheer en administratie/som van de lasten		14,2%	10,9%	11,0%

2.5 Kasstroomoverzicht

2.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het verslagjaar beschikbaar zijn gekomen en in het benutten van die geldmiddelen in hetzelfde verslagjaar.

<i>Kasstroom uit activiteiten</i>	2019	2018
	€	€
Saldo van baten en lasten	5.996	9.677-
Afschrijvingen	41.181	39.211
	<u>47.177</u>	<u>29.534</u>
<i>Mutaties in:</i>		
Voorraden	7.028	2.800-
Debiteuren	11.733-	948-
Vorderingen	56.542-	72.849
Kortlopende schulden	45.200-	129.386-
Kortlopende schulden - naar bestemmingsfondsen		
	<u>106.447-</u>	<u>60.285-</u>
Totale kasstroom uit activiteiten	<u>59.270-</u>	<u>30.751-</u>
<i>Kasstroom uit investeringen</i>		
Investeringen in (im)materiële vaste activa	<u>1.599-</u>	<u>39.596-</u>
<i>Kasstroom uit financieringen</i>		
Toename langlopende vorderingen	-	-
Afname overige financiële vaste activa	8.004	213-
Toename langlopende schulden	-	
Toename langlopende schulden	3.000-	11.000-
	<u>5.004</u>	<u>11.213-</u>
Totale kasstroom	<u>55.865-</u>	<u>81.560-</u>
Saldo liquide middelen begin	739.596	821.156
Totale kasstroom	<u>55.865-</u>	<u>81.560-</u>
Saldo liquide middelen eind	<u>683.731</u>	<u>739.596</u>

2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijn 650 voor 'Fondsenwervende organisaties' van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

Deze jaarrekening betreft een samengevoegde jaarrekening Stichting Operatie Mobilisatie en Stichting Huisvesting Operatie Mobilisatie.

2.6.2 Vergelijkende cijfers

Waar nodig zijn de vergelijkende cijfers aangepast aan de presentatie in deze jaarrekening.

2.6.3 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.6.4 Vreemde valuta

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen een maandelijks vastgestelde koers door Operation Mobilization.

De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

2.6.5 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa benodigd voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen.

De kosten die voor activering in aanmerking komen zijn alleen die kosten die direct verband houden met de implementatie van software. Onderzoekskosten worden niet geactiveerd. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.6.6 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.6.7 Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen uitgegeven leningen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden, waar van toepassing, afzonderlijk in de toelichting vermeld.

2.6.8 Voorraden

Voorraden (boeken en publicaties) worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De voorraden zijn bestemd in het kader van de doelstelling.

2.6.9 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.6.10 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de Stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader van de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen.

2.6.11 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.6.12 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten. Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.6.13 Bestedingen

De bestedingen zijn onderverdeeld naar doelstelling. Directe bestedingen worden rechtstreeks toegerekend aan de doelstellingen. Indirecte kosten zoals huisvestingskosten, kantoorkosten en personeelskosten worden ook rechtstreeks toegerekend aan de doelstellingen voor zover die geregistreerd zijn per doelstelling. Niet geregistreerde kosten per doelstelling worden niet toegerekend maar meegenomen in de beheer- en administratiekosten.

Er vinden geen doorbelastingen plaats. Naast de doelstellingen zijn er nog kosten voor Fondsenwerving en Beheer en Administratie.

Van alle door OM Nederland ontvangen supportgiften is 10% ingehouden voor bekostiging van de eigen organisatie. Door OM-International wordt 1% ingehouden voor kosten en 2% voor een solidariteitsfonds, het Global Impact Fund.

Van alle door OM Nederland ontvangen projectgiften wordt 15% ingehouden voor bekostiging van de eigen organisatie. Door OM-International wordt 1% ingehouden voor kosten en 2% voor een solidariteitsfonds, het Global Impact Fund. Een uitzondering hierop vormen de baten uit fondsenwerving van derden. Hier wordt door naast de inhoudingen van 1% en 3% door OM International, slechts 3% ingehouden door OM Nederland.

2.6.14 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

Voor alle werknemers is er een verplichte pensioenverzekering afgesloten bij Zwitserleven. Een uitzondering betreffen de medewerkers die op vrijwillige basis door OM zijn uitgezonden. Zij kunnen op vrijwillige basis een pensioenverzekering afsluiten.

2.7 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.7.1 Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat:

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari		
Aanschafwaarde	84.944	116.038
Cumulatieve afschrijvingen	18.862-	60.000-
	<u>66.082</u>	<u>56.038</u>
Mutaties boekjaar		
Investerings	-	28.906
Afschrijvingen	19.397-	18.862-
Herwaardering		
Desinvesteringen	-	60.000-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	60.000
	<u>19.397-</u>	<u>10.044</u>
Stand per 31 december		
Aanschafwaarde	84.944	84.944
Cumulatieve afschrijvingen	38.259-	18.862-
	<u>46.685</u>	<u>66.082</u>

Met ingang van 1 januari 2018 is OM Nederland overgestapt naar een nieuw relatiebeheersysteem genaamd Salesforce.

Met de afschrijving is in 2018 gestart, het moment van ingebruikname. De betalingsmodule binnen het systeem wordt in 3 jaar afgeschreven, de rest van het pakket in 5 jaar.

2.7.2 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat:

	Gebouwen en terreinen		Inventarissen		Totaal	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari						
Aanschafwaarde	506.854	506.854	107.241	98.376	614.095	605.230
Bijzondere waardevermindering	70.000-	70.000-			70.000-	70.000-
Cumulatieve afschrijvingen	193.267-	181.587-	81.632-	74.788-	274.899-	256.375-
	<u>243.587</u>	<u>255.267</u>	<u>25.609</u>	<u>23.588</u>	<u>269.196</u>	<u>278.855</u>
Mutaties boekjaar						
Investeringen			1.599	10.690	1.599	10.690
Afschrijvingen	11.679-	11.680-	10.104-	8.669-	21.783-	20.349-
Desinvesteringen			-	1.825-	-	1.825-
Afschrijvingen desinvesteringen			-	1.825	-	1.825
	<u>11.679-</u>	<u>11.680-</u>	<u>8.505-</u>	<u>2.021</u>	<u>20.184-</u>	<u>9.659-</u>
Stand per 31 december						
Aanschafwaarde	506.854	506.854	108.840	107.241	615.694	614.095
Bijzondere waardevermindering	70.000-	70.000-			70.000-	70.000-
Cumulatieve afschrijvingen	204.946-	193.267-	91.736-	81.632-	296.682-	274.899-
	<u>231.908</u>	<u>243.587</u>	<u>17.104</u>	<u>25.609</u>	<u>249.012</u>	<u>269.196</u>

Afschrijvingen voor gebouwen is 1,67% en voor de kantoorunit 6,67%
Afschrijvingen voor kantoorinventaris en films, beeld en geluid bedraagt 20%.
Het percentage afschrijving computerapparatuur bedraagt 25%.

De materiële vaste activa zijn in gebruik voor de bedrijfsvoering.

2.7.3 Financiële vaste activa

	2019	2018
	€	€
Deelname aankoop woning	12.000	12.000
	<u>12.000</u>	<u>12.000</u>

Om OM haar doelen te laten verwezenlijken in Den Haag was woonruimte nodig. Daarvoor heeft OM een aandeel gekocht in een woonhuis.

De deelname zal terugbetaald worden op het moment dat de woning wordt vervreemd. Er zijn geen zekerheden afgegeven.

De leningen en voorschotten zijn gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs en hebben een looptijd van minimaal 1 jaar.

	2019	2018
	€	€
Leningen en voorschotten (doelstelling)		
Het verloop is als volgt:		
Stand per 1 januari	38.689	48.193
Bij: nieuw verstrekte leningen		-
Af: Aflossingen lopend boekjaar	9.504	9.504
Saldo per 31 december	<u>29.185</u>	<u>38.689</u>
Af: Te ontvangen aflossingen kortlopend	8.004	9.504
Balans per 31 december	<u>21.181</u>	<u>29.185</u>

Het betreft de volgende leningen:

Een lening aan OM Chili. De lening is verstrekt in 2015 en het oorspronkelijke bedrag bedraagt € 25.000. Over de lening wordt een rente geheven van 2% per jaar. Aflossing zal plaatsvinden in 50 maandelijkse termijnen van € 500 met ingang van augustus 2016.

Een lening aan de familie v.d. Grijn, werkzaam met OM in Zuid-Afrika, voor de aanschaf van een woning. Het oorspronkelijke bedrag bedraagt € 82.400 en de rente bedraagt 5% per jaar. In 2016 is er eenmalig € 47.400 afgelost. Het restant van de lening ad. € 35.000 wordt in 119 gelijke termijnen van € 292 afgelost met een slottermijn van € 252.

VLOTTENDE ACTIVA

2.7.4 Voorraden

	2019	2018
	€	€
Boeken en Bijbels	10.935	17.962

2.7.5 Vorderingen

Vooruitbetaalde bedragen	37.867	36.269
Nog te ontvangen bedragen	126.903	60.226
Balans per 31 december	164.770	96.495

Vooruitbetaalde bedragen

Verzekeringspremies	1.641	260
Pensioenpremies	8.504	8.328
Overige vooruitbetaalde bedragen	27.722	27.681
Balans per 31 december	37.867	36.269

Nog te ontvangen bedragen

Debiteuren	15.559	3.826
Nog te ontvangen nalatenschappen	61.138	-
Nog te ontvangen rente	889	1.244
Te ontvangen van OM International	11.469	-
Te ontvangen aflossingen komend boekjaar	8.004	9.504
EO Metterdaad/ giften uit acties van derden	25.375	24.415
Rekening courant Jongeren centrum Heelal	3.193	3.193
Overig	1.276	18.044
Balans per 31 december	126.903	60.226

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

2.7.6 Liquide middelen

Euro Kas	4.496	3.283
Rekening courant ING Bank	44.940	12.422
Rekening courant Rabobank	559.294	339.392
Spaarrekeningen Rabobank	75.000	384.500
Balans per 31 december	683.730	739.597

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

PASSIVA

2.7.7 Continuïteitsreserve

	2019	2018
	€	€
Saldo per 1 januari	153.380	214.340
Mutatie volgens resultaatbestemming	152.767-	60.960-
Saldo per 31 december	<u>613</u>	<u>153.380</u>

De continuïteitsreserve is gevormd ter dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan de verplichtingen kan worden voldaan.

De noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve bedraagt € 310.000. De grondslag hiervoor vormt eenmaal de kosten voor zes maanden van de werkorganisatie.

2.7.8 Reserve activa bedrijfsvoering

	2019	2018
	€	€
Saldo per 1 januari	264.391	280.249
Mutatie volgens resultaatbestemming	15.858-	15.858-
Saldo per 31 december	<u>248.533</u>	<u>264.391</u>

2.7.9 Bestemmingsfondsen

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	219.614	152.473
Mutatie volgens resultaatbestemming	174.622	67.141
Stand per 31 december	<u>394.236</u>	<u>219.614</u>

Binnen OM Internationaal zijn er vele projecten in diverse landen. De meeste binnenkomende gelden gaan direct door naar de projecten.

Een uitzondering vormen de fondsen, waarbij bestuur en/of management van OM Nederland zelf kan bepalen aan welke projecten het geld wordt besteed. Dit binnen het kader van de doelstelling van het betreffende fonds.

Het verloop van de bestemmingsfondsen is weergegeven op de volgende pagina:

	Saldo 01-01-2019	Ontvangen fondsen	Bestede fondsen	Saldo 31-12-2019
	€	€	€	€
Logos Hope/ Global South Initiative	4.303	9.681	1.743	12.241
Logos Hope Fonds	46.395	19.917	2.685	63.627
Bijbels voor de moslimwereld	2.082	3.785	2.681	3.186
Afghanistan-Bliss Project	45	55-	10-	-
Re-entry Fondsen	14.354	73.214	76.235	11.333
Fondsen uitgezondenen buitenland	59.890	390.555	349.392	101.053
Fonds Vluchtelingenwerk Europa	593	50	624	19
Fonds Freedom Challenge	-	4.258	3.366	892
Gods Marine Fonds	-	4.709	848	3.861
Hulpverleningsfonds algemeen	13.955	2.714	489	16.180
IOAN-Ouderenproject Moldavië	623	-	-	623
Fonds Jongerenwerk Algemeen	3.742	13.878	2.498	15.122
Fonds Kairos Cursus	4.301	2.770	2.356	4.715
Fonds India	5.742	80.842	5.893	80.691
Mediafonds	1.650	1.880	1.338	2.192
Logos Hope Projectenfonds	-	1.776	320	1.456
Fonds studie Makarios Egypte	4.508	575	5.083	-
Leadership Matters Course	10.676	-	5.000	5.676
Zendingswerk Nederland	9.423	9.250	2.145	16.528
Moslimwerk wereldwijd	140	4.195	1.755	2.580
Fonds Muziekbediening	12.447	8.551	18.446	2.552
National Workers Fonds	2.948	10.241	10.243	2.946
Fonds Rivierenschip Europa	290	420	75	635
Starthulp	9.391	8.087	1.456	16.022
Sponsorgeld Teenstreet	1.222	1.638	1.520	1.340
Vrouwenwerk Wereldwijd	5.064	4.584	3.826	5.822
Mission Partner Business	-	11.266	2.817	8.449
Mekong	-	7.930	1.427	6.503
Fonds support zendelingen	5.830	2.636	474	7.992
	<u>219.614</u>	<u>679.347</u>	<u>504.725</u>	<u>394.236</u>

Toelichting fondsen:

Logos Hope/ Global South Initiative

In 2016 bracht de Logos Hope een bezoek aan Afrika. Vanuit dit fonds worden projecten ondersteund waarbij de Logos Hope in Afrika bij betrokken was. Tevens worden vanuit dit fonds andere projecten in Afrika ondersteund.

Logos Hope / OM Ships Fonds

Dit is het algemene fonds voor giften ten behoeve van het schepenwerk van OM.

Bijbels voor de Moslimwereld

Fonds voor de verspreiding van Bijbels en andere lectuur binnen de moslimwereld.

Afghanistan - Bliss Project

Hulp en voorlichting voor vrouwen voor en tijdens de bevalling.

Re-entry Fondsen

Dit fonds is voor zendelingen die terugkomen van het veld, aan het einde van hun uitzending. Zij kunnen nog maximaal drie maanden na hun terugkeer financieel ondersteund worden.

Fondsen uitgezonden en buitenland

Dit fonds is voor de financiële ondersteuning van zendingswerkers die door OM Nederland zijn uitgezonden naar andere velden.

Fonds Vluchtelingenwerk Europa

Dit fonds is bestemd voor Europese hulp aan vluchtelingen. Diverse landen in OM zijn betrokken bij deze hulp.

Vorig verslagjaar maakte dit fonds nog deel uit van het Hulpverleningsfonds. In 2016 is er voor dit doel een apart fonds gestart.

Fonds Freedom Challenge

Hulp aan vrouwen in de wereldwijde mensenhandel.

Gods Marine Fonds

Fonds van waaruit wordt voorzien in een hulpvraag van OM Schepen.

Hulpverleningsfonds

Fonds voor het steun geven bij calamiteiten, zoals hongersnoden en natuurrampen.

IOAN - ouderenproject Moldavië

Dit fonds is ingesteld voor een team van vrijwilligers die fondsen werft t.b.v. het IOAN project in Moldavië, vanuit dit fonds wordt een ouderenproject in Moldavië gesteund.

Fonds Jongerenwerk Algemeen

Fonds voor het jongerenwerk van OM in Nederland.

Fonds Kairos Cursus

Sinds 2015 worden er Kairos cursussen in Nederland aangeboden, waar OM bij betrokken is. In dit fonds worden deelnemersgelden geboekt, alsook specifieke giften voor de cursus. Vanuit dit fonds worden ook de uitgaven betaald.

Fonds India

Fonds bestemd voor het werk van OM in India.

Mediafonds

Fonds speciaal bestemd voor de verspreiding van lectuur en andere media binnen de OM wereld.

Logos Hope Projectenfonds

Fonds ter ondersteuning van het werk van de Logos Hope.

Fonds studie Makarios Egypte

Fonds ter ondersteuning van een studie van een lokale werker. Dit fonds is in 2019 opgeheven.

Zendingswerk Nederland

Voor jongeren- en migrantenwerk in Nederland. OM-Nederland heeft o.a. twee jongerencentra in Nederland, in Delft en Emmeloord.

Moslimwerk wereldwijd

Fonds voor algemene doeleinden binnen het werk onder moslims in het Midden Oosten.

Fonds Muziekbediening

Fonds voor kosten diverse muziekbedieningen in binnen- en buitenland.

National Workers Fonds

Fonds voor financiële steun aan lokale OM werkers.

Fonds Rivierenschip Europa

Fonds bekostiging van een onderzoek naar de mogelijke aanschaf van een rivierenschip.

Starthulp

Fonds voor financiële steun aan zendingswerkers uit derde wereld landen. Deze steun zorgt ervoor dat deze zendelingen ondanks hun afkomst toch binnen OM werkzaam kunnen zijn.

Sponsorgeld Teenstreet

Fonds voor ontvangen sponsorgeld tijdens het OM jongerenevent Teenstreet, dat ieder jaar in augustus plaatsvindt.

Vrouwenwerk Wereldwijd

Bestemd voor het vrouwenwerk in diverse landen.

Fonds support zendelingen

Fonds ter ondersteuning van zendelingen die extra financiële steun kunnen gebruiken.

Mission Partner Business

Het betrekken van ondernemers bij de missie van OM als Mission Partner.

Mekong

De OM teams werken samen binnen het Mekong Reach initiatief waardoor het Vibrant Communities Of Jezus Followers ontstaan.

Fonds EO Metterdaad

Fonds voor ontvangen gelden van EO Metterdaad. Op dit fonds worden door OM-Nederland geen administratiekosten ingehouden.

2.7.10 Langlopende schulden

	2019	2018
	€	€
Saldo per 1 januari	32.000	43.000
Ontvangen leningen	-	-
Aflossingen	11.000-	11.000-
	21.000	32.000
Kortlopend deel	3.000-	11.000-
Saldo per 31 december	18.000	21.000

Dit betreft een tweetal leningen.

De eerste betreft een lening van € 32.000,- voor het OM werk in Namibië. De lening is aangegaan in 2015. Aflossing vindt plaats in 4 termijnen van € 8.000,- met ingang van het jaar 2016. De rente van deze lening bedraagt 6% per jaar, welke tezamen met de aflossing op annuïteits-basis in gelijke bedragen per jaar wordt voldaan. De rente is overigens verschuldigd met ingang van het jaar 2015.

De tweede betreft een lening van € 30.000,- voor OM Nederland. De lening is ingegaan in december 2017. Aflossing vindt plaats in 10 termijnen van € 3.000,- met ingang van het jaar 2017. De rente van deze lening bedraagt 4% per jaar, welke tezamen met de aflossing op annuïteits-basis in gelijke bedragen per jaar wordt voldaan.

2.7.11 Kortlopende schulden

	2019	2018
	€	€
Deze post is als volgt samengevat:		
Rekening-courant OM Internationaal	221.529	269.497
Nog door te sturen gelden OM India	-	46.332
Nog te betalen kosten	305.403	256.303
Saldo per 31 december	526.932	572.132
<i>Nog te betalen bedragen:</i>		
Loonbelasting en sociale premies	43.718	42.345
Salarissen	708	2.278-
Vakantiegeld & vakantiedagen	78.610	100.142
Crediteuren	64.152	55.754
Transitievergoeding	29.682	-
Te betalen accountantskosten	18.000	-
Te betalen aflossingen komend boekjaar	3.000	11.000
Overige nog te betalen bedragen	67.533	49.340
	305.403	256.303

Rekening-courant OM Internationaal

Dit zijn giften die in december 2019 zijn ontvangen, maar op 10 januari 2020 zijn doorgestuurd aan ICH Clearing House.

Iedere maand worden de ontvangen giften op de 10e van de volgende maand doorgestuurd naar ICH Clearing House.

Projectverplichtingen Metterdaad	Projecten EO Toezegging	Saldo per 1		Uitbetaald	Saldo 31- 12-2019
		januari 2019	Toegezegd		
Nepal	19.000	1.900		1.900	0
Sudan	171.420	52.986		47.693	5.293
Noord Somaliland	76.000	7.600		0	7.600
Pakistan - Strength to stand	45.759	4.576		0	4.576
Tajikistan - Weelchairproject	123.769	12.377		11.436	941
Pakistan - Literacy and skill raining	52.767	5.277		0	5.277
Zambia - Bethesda Mercy Ministries Project	22.500	2.250		0	2.250
Crises response to Rohingya's	25.000		25.000	23.125	1.875
AIDS Hope - Afterschool Care	19.700		19.700	18.222	1.478
Unravelling school drop out (Early Child Education)	15.000		15.000	13.875	1.125
Self Help Groups	27.000		27.000	24.975	2.025
		597.915	86.966	86.700	141.226
					32.440

2.7.12 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De volgende huurverplichting is aangegaan:

Huur kantoorruimte in het EO gebouw, Oude Amersfoortseweg 79 te Hilversum; de jaarhuur bedraagt € 9,122,-.

2.7.13 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum, in het begin van 2020, heeft het Coronavirus zich razendsnel over de wereld verspreid. Op 30 januari 2020 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) het virus uitgeroepen tot internationale bedreiging voor de volksgezondheid. Sinds 12 maart spreekt de WHO zelfs van een pandemie. De het virus en de maatregelen die overheden wereldwijd hebben genomen om de verspreiding van het virus te beteugelen, hebben verstreckende economische gevolgen. Dit geldt op wereldwijde schaal, maar ook voor Nederland. Op 16 juni jl. maakte het Centraal Planbureau (CPB) bekend dat het dit jaar (2020) een economische krimp verwacht van 6 procent. Hoewel in de eerste vijf maanden van 2020 de gifteninkomsten geen tekenen laten zien van terugval door de economische omstandigheden, is het te verwachten dat de economische krimp gevolgen zal hebben voor OM Nederland. Tegelijkertijd is juist meer financiële steun vanuit Nederland nodig voor de wereldwijde activiteiten van OM, juist op die plekken die hard geraakt worden door de gevolgen van deze pandemie.

2.8 Toelichting op de baten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Specificatie naar oorsprong:			
Baten van particulieren	3.311.433	2.700.000	3.165.632
Baten van bedrijven	271.567	330.000	243.996
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	-	15.000	35.100
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.066.358	1.241.000	954.485
Baten als tegenprestatie:			
- producten en/of diensten	165.326	507.000	324.600
- Overige baten	8.322	20.000	22.439
	4.823.006	4.813.000	4.746.252

<u>EO- Metterdaad bestemmingen</u>	Toezeggingen boekjaar	Uitgestelde baten	Baten boekjaar
Crises response to Rohingya's	25.000	0	20842
AIDS Hope - Afterschool Care	19.700	0	8174
Unravelling school drop out (Early Child Education)	15.000	0	20250
Self Help Groups	27.000	0	20250
	86.700	0	69.516

2.9 Toelichting op de lasten

2.9.1 De verstrekte (project)subsidies en (project)bijdragen bestaan uit de volgende kostenposten:

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
2.9.1-1 Ministrykosten	100.673	103.000	101.410
2.9.1-2 Kosten weekenden en conferenties	159.754	172.000	168.464
2.9.1-3 Kosten korte zendingsreizen	190.521	239.000	234.791
	450.948	514.000	504.665

2.9.1-1 Ministrykosten

Kosten materialen	12.008	17.000	16.953
Etenswaren	9.619	10.000	10.049
OM ontmoetingsdagen	5.586	3.000	2.790
Giften aan anderen	59.655	64.000	62.580
Overige ministrykosten	13.805	9.000	9.038
	100.673	103.000	101.410

2.9.1-2 Kosten weekenden en conferenties

Accommodatie	100.488	106.000	103.133
Catering	20.189	25.000	24.338
Geluidsapparatuur en Licht	24.334	23.000	23.009
Programma	4.920	6.000	6.168
Organisatie	9.823	12.000	11.816
	159.754	172.000	168.464

2.9.1-3 Kosten korte zendingsreizen

Deelnemersbijdragen	160.784	201.000	197.148
Transport en overig	29.737	38.000	37.643
	190.521	239.000	234.791

2.9.2 Afdracht aan verbonden (internationale) organisaties bestaan uit de volgende kostenposten:

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
2.9.2-1 Bijdrage buitenland	2.276.220	2.258.000	2.260.869
2.9.2-2 Reis- en verblijfkosten	144.172	123.000	122.802
	2.420.392	2.381.000	2.383.671

2.9.2-1 Bijdrage buitenland

Lonen en salarissen	321.686	301.000	300.972
Pensioenlasten	25.141	24.000	24.110
Overige personeelskosten	6.620	32.000	31.920
Reis-en verbijfkosten	13.620	15.000	15.068
Conferentiebijdragen	-	130.000	129.868
Ziektekosten en kompasverzekering vrijwilligers	181.454	204.000	203.929
Vrijwillige AOW bijdragen SVB vrijwilligers	58.352	68.000	67.759
ANW gat verz. Vrijwilligers buitenland	1.767	2.000	1.636
Levensverzekering vrijwilligers	11.675	8.000	7.975
Re-entry geld vrijwilligers buitenland	4.570	7.000	7.201
Schenkeningen aan andere velden	148.458	137.000	136.981
Overige uitgaven buitenland	288.678	225.000	224.803
Doorgestuurd naar buitenland	1.214.199	1.105.000	1.108.647
	2.276.220	2.258.000	2.260.869

2.9.2-2 Reis- en verblijfkosten

Autokosten- en kilometervergoedingen	76.871	60.000	59.862
Overige reis- en verblijfskosten	67.301	63.000	62.940
	144.172	123.000	122.802

2.9.3 Communicatiekosten bestaan uit de volgende kostenposten:

2.9.3-1 Public Relations	90.327	161.000	143.537
2.9.3-2 Fondsenwerving	44.893	44.000	39.307
	135.220	205.000	182.844

2.9.3-1 Public Relations

Advertenties en brochures	23.335	28.000	24.948
Ontwerp- en websitekosten	10.754	10.000	9.285
Kosten OM Nieuws	-	53.000	46.923
Evenementenstands	36.632	60.000	53.274
Ambassadeurschap	17.801	5.000	4.480
Overige kosten PR	1.805	5.000	4.627
	90.327	161.000	143.537

2.9.3-2 Fondsenwerving

Mailingkosten	44.364	42.000	37.302
Kosten Telemarketing	529	2.000	1.897
Beheerskosten	-	-	108
	44.893	44.000	39.307

2.9.4 Personeelskosten

In 2019 werkten in Nederland gemiddeld 28 (2018: 25) werknemers en 13 (2018: 13) in het buitenland (uitgedrukt in voltijdseenheden).

De personeelskosten van de medewerkers in het buitenland zijn verantwoord onder paragraaf 2.9.2.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Lonen en Salarissen	1.354.956	1.335.000	1.281.308
Pensioenlasten	81.420	89.000	85.311
Overige personeelskosten	107.869	81.000	77.645
Subtotaal	1.544.245	1.505.000	1.444.264
Ontvangen ziekgeld en uitkeringen	-21.597	-19.000	-17.972
	1.522.648	1.486.000	1.426.292

Toelichting salaris directeur 2019

<i>Dienstverband</i>	M. Spronk	J. Maasland
Aard (looptijd)	onbepaald	ad interim
uren per week	37,5	37,5
part-time percentage	100	100
periode	1-1 t/m 14-10	1-9 t/m 31-12
<i>Bezoldiging</i>	€	€
Jaarinkomen:	34.540	-
Bruto loon/salaris	-	8.309
Managementvergoeding	2.763	-
Vakantiegeld	-	-
Vaste eindejaarsuitkering	-	-
Belastbare vergoedingen	2.638	-
Pensioenlasten	-	-
Pensioencompensatie	-	-
Jubileumuitkering / uitbetaling niet opgenomen vakantiedagen	481	-
Overige personeelsverz. (verzuim, Arbo, etc.)	-	-
Uitkering beëindiging dienstverband	-	-
Overige beloningen op termijn	-	-
	40.422	8.309

Het jaarinkomen van de individuele directieleden (in loondienst) blijft binnen het maximum van EUR 95.952 (1 FTE, 12 mnd) voor de Algemeen directeur volgens de door het bestuur bepaald een vastgestelde BSD-score, zoals vastgelegd in de Regeling beloning directeuren van goede doelen Organisaties. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van EUR 187.000 per jaar.

2.9.5 Huisvestingskosten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Kantoorhuur	14.034	12.000	11.434
Energie, water en heffingen	5.609	6.000	6.291
Verzekeringen	2.723	3.000	2.552
Kantooronderhoud	1.635	1.000	1.968
	24.002	22.000	22.245

2.9.6 Kantoor- en algemene kosten

2.9.6-1 Kantoorkosten	59.557	49.000	48.632
2.9.6-2 Overige algemene kosten	145.277	134.000	131.617
	204.834	183.000	180.249

2.9.6-1 Kantoorkosten

Porti	5.498	5.000	5.381
ADSL en telefoonkosten	8.933	11.000	10.816
Kantoorbenodigdheden	4.712	6.000	5.896
Computerkosten	40.134	24.000	23.834
Onderhoudscontracten	281	3.000	2.705
	59.557	49.000	48.632

2.9.6-2 Overige algemene kosten

Abonnementen en contributies	15.408	17.000	16.498
Bestuurskosten	2.953	6.000	6.126
Accountantskosten	20.776	19.000	18.897
Administratiekosten	10.536	11.000	10.482
Administration grant OM International	27.045	23.000	22.266
Overige algemene kosten	68.559	58.000	57.348
	145.277	134.000	131.617

2.9.7 Afschrijvingen

	41.181	39.700	39.211
--	---------------	---------------	---------------

2.9.8 Financiële baten en lasten

Financiële baten, ontvangen rente	1.340	2.000	1.433
Financiële lasten, betaalde rente	19.126-	17.600-	18.185-
Saldo = last	17.786-	15.600-	16.752-

3 Overige gegevens

3.1 Controleverklaring

ACCOUNTANTS
IN NON-PROFIT

Stichting Operatie Mobilisatie
Assemblageweg 8
8304 BB EMMELOORD

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Operatie Mobilisatie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Operatie Mobilisatie te Emmeloord gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag op pagina 18 tot en met pagina 42 opgenomen samengevoegde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Operatie Mobilisatie per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevoegde balans per 31 december 2019 (met een balanstotaal van € 1.188.313);
2. de samengevoegde staat van baten en lasten over 2019 (met een resultaat van € 5.996 positief); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Operatie Mobilisatie zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 30 juni 2020.

WITH accountants B.V.
P. Alblas RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Stichting Operatie Mobilisatie te Emmeloord

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.